

ÖNLİSANS PROGRAM AKRAN DEĞERLENDİRME REHBERİ

Değerlendireceğiniz programın öz değerlendirme raporunu aşağıdaki soruları göz önünde bulundurarak okuyup inceleyiniz.

1. Öz değerlendirme ölçütleri* doğru anlaşılabilir mi?
2. Programın mevcut durumu ölçütler açısından ortaya konulmuş mudur?
3. Programda hedeflenen mezunların yetiştirilmesi için periyodik ölçme ve iyileştirmeler yapılmakta mıdır?
4. Bu bilgiler, kanıtlarla desteklenmiş midir? Kanıtlar yeterince destekleyici midir?

Saha ziyaretinizden önce

1. Öz değerlendirme raporunda yazılanları desteklemeyen kanıtları not ediniz.
2. Öz değerlendirme raporunda anlaşılır bulmadığınız, yanlış anlaşılabilir hususlara ilişkin sorular hazırlayınız.

Saha ziyaretiniz sırasında

1. Akran değerlendirmenin hedef, ölçüt ve kapsamından söz ediniz.
2. Birim yöneticileri, bölüm, anabilim/anasanat dalı başkanları, öğretim elemanları, öğrenciler ve mezunlar ile ayrı ayrı görüşünüz.
3. Program altyapısı ve kaynaklarını yerinde gözlemleyiniz ve bulgularınızı raporlaştırınız.
4. Esas kanıtların sunulması için program yöneticilerine/yürütücülerine fırsat veriniz.
5. Akran değerlendirme raporuna yazacaklarınızı sözlü bir biçimde özetleyiniz.

Akran değerlendirme raporunda

1. Program öz değerlendirme için daha önce belirlenmiş **her bir alt ölçütün altına** değerlendirme bulgularınızı yazınız. Satırları dilediğiniz kadar çoğaltabilirsiniz.
2. Programın güçlü ve geliştirmeye açık yönlerini tarafsız, doğru, kanıta dayalı ve nazik bir dille beyan ediniz.
3. Programın iyileştirilmesine yönelik önerilerde bulununuz.

Rapora son hâlini vermeden önce raporu bölüm, anabilim/anasanat dalı başkanı ile paylaşarak açıklığa kavuşturulması gereken hususlara ilişkin görüş ve önerilerini alınız.

*Öz değerlendirme ölçütleri aşağıda açıklanmıştır.

0.1-PROGRAMA AİT BİLGİLER

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirmemiz: Sektördeki gelişmelere bağlı olarak artan talepler doğrultusunda farklı okullardan gelen öğrencilerin program talebini arttırdığı görülmüştür. 2016'dan itibaren yıllara bağlı olarak üniversite giriş sınavı puanlarında önemli ölçüde artış görülmektedir. Bu programın güçlü yanını ifade etmektedir.

1.2-Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmemiz: Üniversitenin bulunduğu konum itibari ile çevresinde otomotiv sektörü ile ilgili oldukça az kuruluş olduğu için yatay geçiş ile öğrenci tercihinin olmadığı görülmüştür. Bu programın geliştirilmeye açık yönüdür.

1.3-Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Değerlendirmemiz: Çevredeki sektör az olsa da bu şirketlerle protokoller imzalanarak veya otomotiv yan sanayi sektöründeki şirketlerle iş birliği protokolleri yapılarak öğrenci teşviki geliştirilebilir. Bu programın geliştirilmeye açık yönüdür.

1.4-Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmemiz: Gerek öğrencilerle yapılan görüşmelerde gerekse birçok alanda iş sahasına sahip olan bir program olduğu için danışmanlık ve kariyer noktasında gerekli desteğin sağlandığı görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

1.5-Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmemiz: Sınav ve diğer başarı ölçütleri için puanlama tablolarının öğrenciler ile paylaşıldığı görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

1.6-Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Gerek sınavlarda gerekse stajlar ile ilgili gerekli değerlendirmelerin azami gayret ile yapıldığı belirlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

Program Eğitim Amaçları: Program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerdir (FEDEK, 2017; MÜDEK, 2019).

Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerini nasıl karşılayacağını bildiren açık ve genel ifadelerdir. Programın eğitim amaçları, mezunların bir programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri tanımlayan ifadelerdir (YÖKAK, 2019).

2.1-Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın eğitim amaçları her ders bazında değerlendirilmiş ve öğrencilere farklı kaynaklarla açıkça sunulduğu görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2.2-Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentiler tanımına uymalıdır.

Değerlendirmeniz: Kariyer hedeflerini gerçekleştirmek adına bir çok öğrenci staj yaptığı kurumlarda iş sahibi olmuşlardır. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2.3-Kurumun, fakültenin ve bölümün öz görevleriyle (misyonu) uyumlu olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın amacı doğrultusunda öğrencilerin iş sahibi olduğu görülmektedir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2.4-Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Sektör üniversiteden uzak bölgede konumlanmasına rağmen mevcut olan paydaşlarla iş birliği içinde olduğu görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2.5-Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Üniversitenin sayfasında amaçlar açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

2.6-Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrenci akademisyen iş birliği içerisinde, farklı bölümlerden destek alınarak güncel projelerde yer alındığı görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri, deneyim ve davranışları tanımlayan ifadelerdir (FEDEK, 2017).

Ölçme: Bu ölçüte ilişkin ölçme, program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme sürecidir (FEDEK, 2017).

Değerlendirme: Bu ölçüte ilişkin değerlendirme, ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması sürecidir. Değerlendirme süreci, program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli, elde edilen sonuçlar programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır (FEDEK, 2017).

3.1-Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Program çıktıları incelendiğinde, MÜDEK çıktıları ile uyumlu olduğu görülmektedir. Bu da programın güçlü yanını göstermektedir.

3.2-Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programda, program çıktılarının sağlanma düzeyinin dönemsel olarak belirlendiğine ve belgelendirildiğine dair bir durum olmadığı fark edilmiştir. Bu da programın geliştirmeye açık yönüdür.

3.3-Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezun aşamasında olan öğrencilerin mezun olduklarında sektörde birçok farklı pozisyonda çalışıyor olmaları ve mezunlarla irtibatın koparılmayıp yeni öğrencilerle bir araya getirilmesi, onlara önerilerde bulunmaları, mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamaktadır. Bu da programın güçlü yönüdür.

4-SÜREKLİ İYİLEŐTİRME

4.1-Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Değerlendirmeniz: Hem staj hem de yapılan Őenlik organizasyonları sayesinde eğitim planlarında etki-tepki metodu kullanılarak programın sürekli iyileştirmeye çalıőtıldıđı görölmüőtür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

4.2-Bu iyileőtirme çalıőtmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Geliştirmeye açık alanlar ile ilgili tüm verilerin (staj çıktıları ve ders değerlendirmeleri) sistematik bir biçimde toplanarak işlendiği görölmüőtür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5-EĞİTİM PLANI

Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki ya da üç saatlik uygulama veya pratik / laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

5.1-Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Değerlendirmeniz: Eğitim planları incelendiğinde, eğitimin amacı ve program çıktıları belirlenen ölçütlerde gerekli bileşenleri içerdiği görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5.2-Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Eğitim planı içerisindeki uygulamalar ve stajlar sayesinde sektörün beklediği bilgi ve becerilerin kazandırılmaya çalışıldığı görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5.3-Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim yönetim sistemi incelendiğinde, gelişen teknoloji takip edilerek müfredatta gerekli güncellemelerin yapıldığı belirlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5.4-Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi içermelidir.

Değerlendirmeniz: Özdeğerlendirme Raporu Tablo 5.1 Öğretim Planında belirtilen ilgili temel bilim eğitimi içeren derslerin AKTS toplamı her ne kadar 46 olarak gözükse de alanına uygun eğitim veren diğer derslerinde içeriğinde temel bilim eğitiminin yer aldığı gözlenmiştir. Bu programın geliştirilmeye açık yönüdür.

5.5-En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık...vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi içermelidir.

Değerlendirmeniz: Özdeğerlendirme Raporu Tablo 5.1 Öğretim Planında belirtilen ilgili disipline uygun meslek eğitimi içeren derslerin AKTS toplamı 96 olarak verilmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5.6-Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Teknik bilgilerin içeriği ve programın amaçları doğrultusunda müfredatın genel eğitim odaklı olduğu görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

5.7-Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Yeterli atölye ekipmanları sayesinde bilgi ve becerilerini geliştirdikleri ve stajlar ile de bunları gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğrenci başına düşen öğretim elemanı kadrosunun yeterli olduğu görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

6.2-Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Mevcut öğretim kadrosu içerisindeki akademik personellerin sadece 1 kişinin doktora yapıyor olduğu görülmüştür. Bu bölümün zayıf yönüdür.

6.3-Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Akademik personelin kendini geliştirmesi ve teknolojiyi takip etmesi adına doktora zorunluluğu gibi bazı yükselme kriterleri ile teşvik edilmesi önerilmektedir. Bu bölümün geliştirilmeye açık yönüdür.

7-ALTYAPI

7.1-Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Sektörün takip edilmesi adına saha ziyareti ve görüntülü online görüşmelerden sonra güncel otomotiv teknolojilerinin bazılarının bulunmadığı görülmüştür. Bu bölümün geliştirilmeye açık yönüdür.

7.2-Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: İç ve dış paydaşların destekleri ile öğrenciler ile sektör temsilcilerinin bir araya getirilmesi amacıyla çeşitli etkinliklerin düzenlendiği görülmüştür. Bu bölümün güçlü yönüdür.

7.3-Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Özdeğerlendirme raporunda açıkça belirtilmiş olmasa da saha ziyaretlerinde görülen atölye imkanları ve bulunan teçhizatlar bunun yanında öğretim üyelerinin de sahip olduğu araştırma imkanlara sahip olması bölümün güçlü yönüdür.

7.4-Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Saha ziyaretlerinde Meslek Yüksek Okuluna ait kütüphanede programla ilgili kaynak kitap ve basılı yayınların olduğu gözlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

7.5-Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Okul binasında bulunan "engelsiz eğitim" adı altında engelliler için yapılan alt yapı yatırımlarının yanında, atölye binasında iş güvenliği ile ilgili gerekli tabelaların ve uyarı levhalarının bulunması bölümün güçlü yönüdür.

8-KURUM DESTEĐİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1-Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Meslek Yüksek Okulunun senelik temrinlik ödenekleri ile gerekli sarf malzemelerinin sağlandığı gözlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

8.2-Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programda kadrolu Akademik personelin akademik faaliyetleri ile ilgili harcamalarının Meslek Yüksek Okulunun bütçesinden karşılandığı, personeli teşvik edici olduğu gözlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

8.3-Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Senelik Temrinlik ödenekleri ile gereken alt yapı sağlanmakta, mevcut olanların bakımları sağlanmaktadır. Bu bölümün güçlü yönüdür.

8.4-Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Her ne kadar Programda kadrolu teknik idari personeli olmasa da Meslek Yüksek Okulunda bulunan teknik personel Atölye işlerine de bakmaktadır. Bu bölümün geliştirilmeye açık yönüdür.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1-Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmemiz: Yapılan faaliyetleri desteklemek adına gerekli mercilerin hem maddi destek sağladıkları hem de amaçlar doğrultusunda diğer bölümler ile dirsek temasında oldukları belirlenmiştir. Bu bölümün güçlü yönüdür.

10-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1-Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

10.1.1 Program öğretim planı, dersler ve diğer uygulamalarda ölçme-değerlendirme aracılığıyla programa özgü ölçütlerin nasıl sağlandığı anlatılmalıdır. Programa özgü ölçütlere ilgili akreditasyon kuruluşunun (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) lisans programları değerlendirme ölçütlerinden ulaşılabilir.

Değerlendirmemiz: MÜDEK çıktıları ile program çıktılarının, programın yüksekökol bünyesinde bulunması da göz önüne alındığında yeterince uyduğu görülmektedir. Ölçme-değerlendirme ise raporda yeterince açık şekilde anlatılmıştır. Bu da bölümün iyileştirmeye açık yönüdür.